

Oddelek za odrasle

skl 82-1

GRUDEN I.

Narcis

COBISS ©

15 0



IGO GRUDEN

Saj mi rekla je, da pride,
ko ugasne dan v daljavi
in nad gore v mrak sanjavi
tihi mesec vzide.

Ah, saj rekla je, da moja
bo vso noč do zvezd jutranjih,
v tihih, sladkih trepetanjih
sredi nočnega pokoja.

Ni po pesku strepetala
komaj slišno zdaj nožica,
plašna kakor golobica
v mesečine bajnem blesku?

O, le veter s polja diše,
o, le cvetje se razsipa: —
tiho, tiše hip do hipa
mlado mi teló drhti še.

Gorko kri ob sèncih pôlje,
slutnja zlà je v srcu vstala:
prva rosa v noč je pala,
vsa blesti se v cvetnih vencih.

Pomisli, da je življenje le hip,
smehlaj rose ob jutranjem svitu,
pridušen zdihljaj, komaj viden utrip,
in da je navzgor še daleč k zenitu —
pomisli to in ne bodi ničémerna.

Pomisli, da je telo samo cvet
za seme bodočnosti izven človeka,
da je samo čoln, ki za hip smo otet
prišli vanj duhá iz težkega veka —
pomisli to in ne bodi ničémerna.

Pomisli, da je prevara in laž,
kar vidiš in slišiš in svetu veruješ,
in da boš le to, kar v sebi imaš,
si vzela na pot, ko naprej odpotuješ —
pomisli vse to in ne bodi ničémerna.

Razklenil sem dušo kot cvet pred teboj:
o draga, prišla — kakor v soncu čebela —
medú le nabirat na kelih si moj?

Pokazal preteklost sem vso ti nocoj:
vso sončno mladost, ki je zate brstela,
vso mračno mladost, ki sta strah, nepokoj

jo spremljala sredi razdvôjenih cest;
zdaj roža-mladost se je tebi razpela,
kdaj v tebi se vzpela bo svetla do zvezd?

Bogat sem od tebe, zato se bojim,
da ne boš skrivnosti nikdar razumela,
ki v sebi jih nosim in zanje trpim.

Razklenil sem dušo kot cvet pred teboj:
o draga, prišla — kakor v soncu čebela —
medú le nabirat na kelih si moj?

Dih pomladi tiplje v tihem zraku,
kos nekje med drevjem tenko poje;
sam z devojko grem po toplem mraku,
mehki dih objemlje srce moje.

V nji je moje, v meni njeno hrepenenje,
slast možá in tiha udanost žene:
je-li večnost, le trenotek to življenje,
ki zdaj rase vkup iz nje in mene?

Jate ptic selijo se nad nama,
črne, v gostem strnjene oblaku;
in midva pod njimi sama, sama . . .
dih pomladi z nama gre po mraku.

Vse tiho v sobi, ura le tiktaka:
enakomerno utriplje nočni čas;
val mesečine vije se iz mraka,
čez póstelj lije preko tvojih las.

Enakomerno utriplje nočni čas;
dve srci med minutami zajeti,
preliti v en trepèt, en krik, en glas —
si sreče komaj upata živeti:

enakomerno utriplje nočni čas.

lzza gozdôv čez ves balkon
se je razlila mesečina;
še v tihem mraku spi dolina —
nad njo medli večerni zvon.

V soteski za vasjó skovirji
zategnjeno v temò kričijo;
krog hiše zbegani letijo
že prvi netopirji.

Uhó poslušá skrivne glase,
trepete, dihe, tajne vzdihe . . .
kot lilija pod zvezde tihe
zdaj misel nate rase.

A ti medtem sambogvekje
po svetu blodiš, iščeš, tavaš,
mordà nad sabo obupavaš,
mordà si se izgubila kje.

In v težki slutnji čez balkon
se misel je drhté nagnila:
dolina v blèsk se je stopila —
že davno je potihnil zvon.

Odšla si tiho, nema, brez besede
in brez smehljaja, brez solzé in vzdiha:
takó zvečer ugasne zarja tiha,
takó jeseni usahnejo rezede.

Sijaj le vidim tvoje roke blede
in njen trepèt mi v mrzli roki diha,
ko veter veje v gluho noč razniha
in zvezd smehljaj do dnà se v mrak razprede.

Odšla si . . . vonj še tvojih razpletênih,
svilenih las dehti iz mesečine,
še v valih z mehko lučjo prepojênih

narahlo v mrak se tresejo gardine;
srcé le plaka . . . zvezde vse v pramênih
v najtišje se utrinjajo globine.

V rožnato-mehkem zapreden oblaku
plaval v ekstazah sem skozi življenje,
plahnil in sahnil v medló hrepenenje
kakor večernega sonca žarenje,
ki izgoreva v samotnem oblaku.

Zame prostora biló ni ne časa,
vere v bogá in ne vere v človeka;
dnevi so v večnost bežali — kot reka,
če sem pa vprašal se: kam se izteka? —
votel odmev le, nobenega glasa . . .

O čarodejka — ženska mamljiva,
strup vseh sladkosti varljivo-opojnih,
vâse zaljubljenih misli pokojnih,
sanj brez sadú v pajčevinah prosojnih —
še do kedaj se naj v meni preliva?

Bratje Narcisi, zapredeni vase,
srca v jeklene izkrešimo zvoke,
dvignimo roke pod daljne oboke —
in na najvišje, najtišje otoke
v večnost se moč nam pod soncem razrase . . .